# 47705 - Bir kadın, kocasının haberi olmadan evin nafakasından tasaddukta bulunabilir mi?

## Soru

Benim kocam, her ay bana ve kızlarıma harçlıklarımızı veriyor. Ben de bu harçlıktan belli bir miktarını, kocama danışmadan sadaka olarak veriyorum.
Bu davranışım câiz midir? Yoksa ona dönüp bu maldan tasaddukta bulunmama izin verip-vermemesini ona sormam mı gerekir?

## Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Bir kadının, kocası izin veriyorsa, onun malından tasaddukta bulunmasında bir sakınca yoktur.

Bu izin, bazen sözle olabilir. Örneğin kocası kendisine: "Malımdan şu kadarını veya dilediğini sadaka olarak verebilirsin", demesi gibi.

İzin, bazen örfî olabilir. Yani; insanların âdeti üzere, rızâ gösterilen bir infak olması veya bir kadının, kocasının ahlâkından bu infaka râzı olmasını ve kendisini bundan alıkoymadığını bilmesidir.

Bir kadının bu durumda kocasının malından tasaddukta bulunmasında bir sakınca yoktur. Hem kadına, hem de kocaya sadaka sevâbı verilir.

Fakat koca, karısını bundan yasaklarsa veya kadın, kocasının buna râzı olmadığını biliyorsa,bu takdirde kocasının malından bir şeyi tasaddukta bulunması (onu infak etmesi) câiz değildir.

İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Kadının, kocasının izni olmadan onun malından basit bir şeyi sadaka olarak vermesi câiz midir? Bu

konuda iki görüş vardır:

Birincisi: Câizdir. Çünkü Âişe -Allah ondan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şöyle buyurduğunu rivâyet etmektedir:

إِذَا أَنْفَقَتِ الْمَرْأَةُ مِنْ بَيْتِ زَوْجِهَا غَيْرَ مُفْسِدَةٍ كَانَ لَهَا أَجْرُهَا، وَلَهُ مِثْلُهُ بِمَا اكْتَسَبَ، وَلَهَا بِمَا أَنْفَقَتْ، وَلِلْخَازِنِ مِثْلُ ذَلِكَ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْتَقِصَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا. [رواه البخاري ومسلم]

"Kadın, kocasının evinden israf etmeden ve kocasına zarar vermeden infak ederse (sadaka verirse), ona infakın (sadakanın) sevâbı, kocasına da kazanmasının sevâbı verilir(yaptığı infak sebebiyle ecri kendinin; malı kazanması sebebiyle bir o kadarı da kocasının olur). Hazinedâra da o kadar sevâp verilir. Onlardan hiçbiri diğerinin sevâbından bir şey eksiltmez (koca bu sevâbı o şeyi kazandığı için, kadın da hayırda harcadığı için hak etmiştir)."[1]

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu hadiste izinden bahsetmemiştir.

Esmâ'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek şöyle demiştir:

يَا رَسُولَ اللَّهِ! لَيْسَ لِي شَيْءٌ إِلَّا مَا أَدْخَلَ عَلَيَّ الزُّبَيْرُ , فَهَلْ عَلَيَّ جُنَاحٌ أَنْ أَرْضَخَ مِمَّا يُدْخِلُ عَلَيَّ؟ فَقَالَ: ارْضَخِي مَا اسْتَطَعْتِ)).

[وفي رواية للبخاري: قال : تَصَدَّقِي.)) [رواه البخاري ومسلم

"Ey Allah'ın elçisi! (Kocam) Zübeyr'in getirip bana teslim ettiklerinden başka benim hiçbir malım yoktur. Bana teslim ettiklerinden tasaddukta bulunsam, bana bir günah var mıdır?

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-Gücün yettiği kadarıyla (yani kocanın râzı olacağı kadar onun malından) tasadduk et!"[2]

Çünkü bu sadakaya hoşgörüyle bakmak ve bunu isteyerek vermek, insanların âdetindendir. Bundan dolayı bu davranış (basit bir şeyi sadaka olarak vermek), açık izin kâbilinden görülmüştür.

İkinci görüş ise, câiz olmadığı yönündedir.

Doğru olan görüş; birinci görüştür.

Eğer koca, karısını bundan yasaklar ve ona: "Hiçbir şeyi tasadduk etme! Benim malımdan az olsun, çok olsun hiçbir şeyi bağışta bulunma!" derse, kadının, kocasının malını tasadduk etmesi câiz olmaz."[3]

Kadının, izni olmadan kocasının malından tasadduk etmesinin câiz olmadığına şu hadis delâlet etmektedir:

لا تُنْفِقُ الْمَرْأَةُ شَيْئًا مِنْ بَيْتِهَا إِلا بِإِذْنِ زَوْجِهَا. فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَلا الطَّعَامَ ؟ قَالَ: ذَاكَ أَفْضَلُ أَمْوَالِنَا. [ رواه أبو داود صححه الألباني في صحيح أبي داود]

"Kadın, kocasının izni olmadan evinden bir şey infak etmesin (sadaka vermesin)."

Bunun üzerine:

-Ey Allah'ın elçisi! Yiyecek de mi (infak etmesin)? diye soruldu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

-Yiyecek, mallarımızın en değerlisidir, buyurdu."[4]

Hadiste geçen "...kocasının izni olmadan..." lafzı, yani açık izin veya buna delâlet eden durum demektir.[5]

İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komisyonu'na:

"Bir kadın, kocasının izni olmadan onun malından tasadduk edebilir mi?" Diye sorulmuş, bunun üzerine komisyon şöyle cevap vermiştir[6]:

"Bu konuda aslolan şudur: Bir kadının, izni olmadan kocasının malından tasadduk etme hakkı yoktur. Ancak âdet üzeri basit olan bir miktarı tasadduk etmesi bunun dışındadır. Örneğin komşuya iyilikte bulunmak ve dilenciye sadaka vermek gibi basit bir sadakalar, kocanın malına zarar vermez. Sevâbı ise, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu hadisi gereği ikisinin arasında pay edilir:

إِذَا أَنْفَقَتِ الْمَرْأَةُ مِنْ بَيْتِ زَوْجِهَا غَيْرَ مُفْسِدَةٍ كَانَ لَهَا أَجْرُهَا، وَلَهُ مِثْلُهُ بِمَا اكْتَسَبَ، وَلَهَا بِمَا أَنْفَقَتْ، وَلِلْخَازِنِ مِثْلُ ذَلِكَ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْتَقِصَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا. [رواه البخاري ومسلم]

"Kadın, kocasının evinden israf etmeden ve kocasına zarar vermeden infak ederse (sadaka verirse), ona infakın (sadakanın) sevâbı, kocasına da kazanmasının sevâbı verilir(yaptığı infak sebebiyle ecri kendinin; malı kazanması sebebiyle bir o kadarı da kocasının olur). Hazinedâra da o kadar sevâp verilir. Onlardan hiçbiri diğerinin sevâbından bir şey eksiltmez (koca bu sevâbı o şeyi kazandığı için, kadın da hayırda harcadığı için hak etmiştir)."[7]

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin-:

"Bir kadın, kocasının malından bir şeyi, kendisi veya ölen akrabalarından birisi için tasadduk edebilir mi?" diye sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Bilindiği üzere kocanın malı, kocanındır. İzni olmadan birisinin malından bir şeyi tasadduk etmek câiz değildir. Eğer koca, karısına kendisine veya ölen akrabalarından dilediği birisi için tasadduk etmesine izin verirse, bunu yapmasında bir sakınca yoktur. Yok eğer buna koca izin vermezse, kadının bir şeyi tasadduk etmesi kendisine helal olmaz. Çünkü mal, kocasınındır. Gönlü hoş olmadan ve rızâ göstermeden bir müslümanın malını yemek, helal olmaz."[8]

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

---

[1] Buhârî, hadis no: 1425. Müslim, hadis no: 1024

[2] Buhârî ve Müslim

[3] El-Muğnî, c: 4, s: 301

[4] Ebu Davud, hadis no: 3565. Elbânî, 'Sahih-i Ebî Davud'da hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

[5] "Avnu'l-Ma'bûd" adlı kitabın yazarı böyle demiştir.

[6] İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komisyonu Fetvâları, c: 10, s: 81

[7] Buhârî ve Müslim

[8] Mecmû' Fetâvâ İbn-i Useymîn, c: 18, s: 472